

REZOLVĂRI + BAREM

SUBIECTUL 1: EPUN

1. Corespondențele sunt:

- (1) f immikin hapanibu – (c) Motanul a venit
- (2) af immip pelikin hahielou – (l) O broască țestoasă s-a uitat la pisică
- (3) hapanibu gub zaddilin – (a) Acest om nu a venit
- (4) tak hupat uza kakol? – (f) Ce a văzut el?
- (5) fa midebin habinapu – (d) Regele s-a întors
- (6) nisa habinapnis – (j) Noi ne-am întors
- (7) uza avetiu guza – (h) El o iubește
- (8) hielogus immidiniz pelikopiz – (e) Pisicile nu se uită la broaștele țestoase
- (9) zaddilin chupanibu – (k) Un om va veni
- (10) afa midedin hielogu fa midebop – (b) Regina se uită la rege
- (11) guza uza havetiu – (i) El a iubit-o
- (12) afa zenadin binapgu – (g) Fata se întoarce
- (13) uza havetigu guza – (n) Ea nu l-a iubit
- (14) pelikop nisa hakakolnis – (m) Noi am văzut o broască țestoasă

2. 1) *Ce a venit?* se poate traduce în patru feluri (ca urmare a faptului că în română pronumele *ce* nu este specificat pentru gen și număr):

tak hupat panib? (subiectul este m.sg.)

tak huspat panib? (subiectul este m.pl.)

tak hagupat panib? (subiectul este f.sg.)

tak haguspat panib? (subiectul este f.pl.)

2) *Pelikopiz hakakolnis nisa.*

3) *Imnidiniz avetigus nisa.*

4) *Fa midebop afa midedin hahielogu.*

3.

PASUL 1

Grupăm propozițiile din română în funcție de verb:

– 3 propoziții cu verbul *a veni*

(a) Acest om nu a venit

(c) Motanul a venit

(k) Un om va veni

– 3 propoziții cu verbul *a se întoarce*

(d) Regele s-a întors

(g) Fata se întoarce

(j) Noi ne-am întors

– 3 propoziții cu verbul *a se uita*

(b) Regina s-a uitat la rege

(e) Pisicile nu se uită la broaștele țestoase

(l) O broască țestoasă s-a uitat la pisică

– 3 propoziții cu verbul *a iubi*

- (h) El o iubește
 - (i) El a iubit-o
 - (n) Ea nu l-a iubit
- 2 propoziții cu verbul *a vedea*
- (f) Ce a văzut el?
 - (m) Noi am văzut o broască țestoasă

În lista de exemple este o singură propoziție interogativă, deci:

- (4) tak hupat uza **kakol**? – (f) Ce a văzut el?

Căutăm cealaltă propoziție care conține verbul *a vedea* (singura) și observăm că segmentul *kakol* mai apare și în propoziția (14), deci deducem că:

- (14) pelikop nisa **hakakolnis** – (m) Noi am văzut o broască țestoasă.

Comparăm formele *kakol* și *hakakolnis* și presupunem că segmentele *ha-* și *-nis* reprezintă flexiunea verbului.

Observăm că segmentul *-nis* și cuvântul *nisa* sunt asemănătoare ca formă. Rezultă că *nisa* este pronumele *noi*, iar *nis* este partea din flexiunea verbului care marchează acordul cu subiectul (persoana 1, plural). Deducem că *pelikop* înseamnă *broască țestoasă*. Deocamdată, nu știm ce parte a cuvântului este radicalul și ce parte este flexiunea de acuzativ.

Observăm și că în propoziția (14) topica este O(biect) S(ubiect) V(erb).

Reținem că marca de timp este atașată în fața radicalului verbului, iar marca de acord cu subiectul este atașată la finalul radicalului.

PASUL 2

Știind că în epun mărcile de flexiune a verbului se pot atașa fie înaintea radicalului, fie după radical, grupăm și propozițiile din epun (câte trei) în funcție de ceea ce presupunem că este verbul.

Setul 1

- (1) f imnikin **hapanibu**
- (3) **hapanibu** gub zaddilin
- (9) zaddilin **chupanibu**

Setul 2

- (5) fa midebin **habinapu**
- (6) nisa **habinapnis**
- (12) afa zenadin **binapgu**

Setul 3

- (2) af imnip pelikin **hahielou**
- (8) **hielogus** imnidiniz pelikopiz
- (10) afa midedin **hielogu** fa midebop

Setul 4

- (7) uza **avetiu** guza
- (11) guza uza **havetiu**
- (13) uza **havetigu** guza

PASUL 3

Analizând cele patru seturi de exemple din română, observăm că, în fiecare set sunt două propoziții la trecut. Rezultă că marca de trecut este prefixul *ha-* (dacă verbul începe cu o consoană: (1), (2), (3), (5), (6), 10) sau *h-* (dacă verbul începe cu o vocală: (11), (13)). Atenție la exemplele din setul 4 (11, 13), unde, prin comparație cu (7), se observă că verbul este *aveti*, nu *veti*, cum se poate crede dacă se detașează (greșit) prefixul *ha-*.

- Analizând propozițiile care conțin verbul *a veni* în română, constatăm că două propoziții conțin substantivul *om* în cazul nominativ. Deducem că propozițiilor cu *a veni* din română le corespunde setul 1.

Comparând numărul de cuvinte din exemplele din cele două limbi, deducem că:

(3) **hapanibu** gub zaddilin – (a) Acest om nu a venit

(9) zaddilin chup**anibu** – (k) Un om va veni.

Știind că marca de timp este un prefix atașat verbului, deducem că *chu-* este marca de viitor.

Rămâne o singură corespondență posibilă în setul 1:

(1) f imnikin **hapanibu** – (c) Motanul a venit.

Observăm că toate propozițiile au ca subiect un substantiv masculin. Deducem că verbul trebuie să aibă o marcă de persoana a III-a singular, atașată la final, iar aceasta este *-u* în toate propozițiile.

Comparând exemplele (3) și (9), deducem și că *zaddilin* înseamnă *om*. Analizând propoziția (9), observăm că în epun nu există corespondent pentru articolul nehotărât din română.

În ce privește topica, în propoziția (1) avem S V, în propoziția (3) avem V S, iar în propoziția (9), avem S V.

- În paralel, se poate observa că în română, într-una dintre propozițiile care conțin verbul *a se uita*, apar două substantive cu același radical (*rege* și *regină*, în exemplul (b)). În epun, singura propoziție cu două cuvinte asemănătoare ca formă este (10): *mindebop* și *midedin*.

Atenție! Și în setul patru se repetă alte cuvinte, dar acestea au mai multe ocurențe, în mai multe propoziții.

Deducem că

(10) afa midedin **hielogu** fa midebop – (b) Regina se uită la rege.

Analizând verbul din această propoziție (prin comparație cu celelalte două din set), observăm că radicalul verbului este *hielo*, că nu există o marcă de timp prefixată pentru prezent și că marca de acord este *gu*. Observăm că această marcă, deși este tot de persoana a III-a, este diferită de marca *u*, detașată mai sus. Observăm că, spre deosebire de exemplele (3) și (9), în care subiectul este masculin, în (10), subiectul este la feminin. De aici deducem că verbul din epun se acordă cu subiectul nu numai în persoană și număr, ci și un gen: *u* = 3, sg, m; *gu* = 3, sg, f.

Ne rămân de stabilit corependentele propozițiilor (2) și (8): știm că una este afirmativă (corespondenta lui (1)), iar cealaltă este negativă (corespondenta lui (e)). Comparând topica propozițiilor ale căror corespondente au fost identificate până acum, observăm că verbul este pe prima poziție numai în propozițiile negative (adică în (3)).

Deducem că propoziția negativă este (8), iar cea afirmativă este (2):

(8) **hielogu** imnidiniz pelikopiz – (e) Pisicile nu se uită la broaștele țestoase

(2) af *imnip pelikin habielou* – (1) O broască țestoasă s-a uitat la pisică.
Din propoziția (14), știm că *pelikop* înseamnă *broască țestoasă* și este în cazul acuzativ.
Comparând exemplul (14) cu (8) și (2), deducem că:

pelik = *broască țestoasă* (radicalul, partea comună celor trei ocurențe)

pelik-in = *broască țestoasă* în nominativ, deci *-in* este marca de nominativ,

singular

pelik-op = *broască țestoasă* în acuzativ, deci *-op* este marca de acuzativ, singular

pelik-op-iz = *broaște țestoase* în acuzativ, deci *-op* este marca de acuzativ, iar *-iz* este marca de plural.

Având aceste informații, analizăm formele:

imni-din-iz = *pisicile*, nominativ plural

imni-p = *pisică*, acuzativ singular.

Detașăm radicalul (partea comună) *imni-* și observăm că marca de acuzativ singular este *-p*, iar marca de nominativ este *-din*. Segmentul *-iz* marchează pluralul, așa cum am mai văzut.

Comparând flexiunea acestor două substantive, deducem că forma mărcilor de caz variază în funcție de finala radicalului: dacă radicalul se termină în consoană, apar marca *-in* pentru nominativ și marca *-op* pentru acuzativ; dacă radicalul se termină în vocală, apar marca *-din* pentru nominativ și marca *-p* pentru acuzativ.

Comparând exemplele (8) și (2) cu (1) (*f imnikin hapanibu*), observăm că substantivul care denumește *motanul* este derivat de la cel care denumește *pisica*: *imni* = pisică, *imnik* = motan (*imnik-in* = motan + marcă nominativ).

Având aceste informații, revenim la exemplul (10) și deducem că:

mindeb-op = rege + marcă de acuzativ

mide-din = regină + marcă de nominativ.

Topica din (10) este deci O S V.

• Comparăm setul 2 și setul 4 de propoziții din epun cu seturile conținând verbul *a se întoarce* și verbul *a iubi* din română.

Știm deja că *mideb* înseamnă *rege*, deci setul 2 corespunde propozițiilor cu *a se întoarce*. (Un alt indiciu este că radicalul verbului *a veni*, *panib*, citit invers este radicalul verbului *a se întoarce*, *binap*.) Deci:

(5) fa *midebin habinapu* (d) Regele s-a întors

Din exemplul (14), știm deja că *nisa* înseamnă *noi*, iar *-nis* este marca de acord (persoana 1 plural) a verbului. Deci:

(6) *nisa habinapnis* (j) Noi ne-am întors.

Ne rămâne o singură corespondență posibilă:

(12) *afa zenadin binapgu* (g) Fata se întoarce.

• Singurul set rămas este 4, care corespunde deci propozițiilor cu *a iubi* din română. Înainte de a stabili corespondențele, recapitulăm informațiile pe care le avem despre topică:

Propoziții cu verb intransitiv:

– afirmative

(9) SV

(1) SV

(5) SV

(6) SV

(12) SV

– negative

(3) VS

→ În propozițiile cu verb intransitiv, topica este SV în afirmative și VS în negative.

Propoziții cu verb tranzitiv:

– afirmative

(14) OSV (verb la trecut)

(2) OSV (verb la trecut)

(10) SVO (verb la prezent)

– negative

(8) VSO (verb la prezent)

→ În propozițiile cu verb tranzitiv, topica în propozițiile afirmative este SVO, dacă verbul este la prezent și OSV, dacă verbul este la trecut; în negative, topica este VSO (cu verb la prezent).

Știind că *aveti* este radicalul verbului *a iubi*, că *h-* este marca de trecut, dacă radicalul verbului începe cu o vocală și că în propozițiile negative verbul este pe prima poziție, deducem că:

(7) uza **avetiu** guza – (h) El o iubește.

Știind că în propozițiile afirmative tranzitive la prezent topica este SVO, deducem că *uza* = el, iar *gu-za* = ea (acuzativ).

Știind că topica din propozițiile tranzitive afirmative la trecut este OSV, deducem că

(11) guza uza **havetiu** – (i) El a iubit-o.

Rezultă că:

(13) uza **havetigu** guza – (n) Ea nu l-a iubit.

Observăm că propoziția (13) este negativă, cu verbul la trecut. Aici topica este OVS. Deci, în ierarhia constrângerilor de topică, contează mai mult faptul că în propozițiile tranzitive cu verb la trecut obiectul este pe prima poziție decât faptul că în propozițiile negative (de orice fel) verbul trece pe prima poziție.

Din analiza propozițiilor din setul 4, observăm că pronumele au aceeași formă, indiferent dacă sunt în nominativ sau în acuzativ.

PASUL 4

• Pentru a realiza traducerile de la cerința (2), recapitulăm mărcile de timp (*ha-* sau *h-* pentru trecut, *chu-* pentru viitor și zero pentru prezent) și realizăm o schemă cu mărcile de acord ale verbului:

-nis – pers. I pl. (din 6, 14)

-u – pers. a III-a sg., m. (din 1, 2¹, 3, 5, 7, 9, 11)

-gu – pers. a III-a sg., f (din 10, 12, 13)

¹ În (2), apare marca de acord masculin, deci presupunem că corespondentul lui *broască țestoasă* în epun este masculin.

-*gus* – pers. a III-a pl., f (din 8).

Prin analogie, putem deduce că marca de masculin plural este *-us*.

● În flexiunea substantivului:

– nominativul se marchează prin *-din* (după vocală) sau *-in* (după consoană)

– acuzativul se marchează prin *-p* (după vocală) sau *-op* (după consoană)

– singularul nu are marcă specifică

– pluralul se marchează prin *-iz*; marca de număr urmează după cea de caz.

● În legătură cu sistemul de articole, până acum am observat numai că nu există articole nehotărâte (în (9)).

Analizând în paralel substantivele din cele două limbi, constatăm că articolul hotărât are diverse forme: *f* (1), *af* (2)², *fa* (5, 10), *afa* (10); la acestea se adaugă demonstrativul *gub* din (3).

● Revenind la propoziția interogativă (4) *tak h-u-pat uza kakol?*, știm că

h- este marca de trecut

-u- este marca de acord, persoana a III-a, m. sg;

uza = el

kakol = a vedea (radical).

Presupunem că *tak* este cuvântul interogativ corespunzător lui *ce*, iar *-pat* este un verb auxiliar interogativ, asemănător lui *do* din engleză (întrucât găzduiește mărcile de timp și de acord). Observăm că, spre deosebire de verbele obișnuite, care își atașează marca de timp ca prefix și marca de acord ca sufix, verbul auxiliar interogativ și le atașează pe ambele ca prefixe.

Prin urmare, interogația se realizează astfel:

cuvânt interogativ + auxiliarul interogativ precedat de mărcile de timp și de acord + subiect + verbul (numai radicalul).

Dificultatea traducerii propoziției 1) constă în faptul că *ce* din română nu conține informații de gen și număr, deci marca de acord a verbului cu subiectul poate fi oricare dintre variantele găsite până acum pentru persoana a III-a: *u*, *gu*, *gus*. În traducere, vom ține seama și de faptul că prefixul de trecut are forma *ha-* înainte de consoane și forma *h-* înainte de vocale.

BAREM

1. Se acordă câte 0,5 puncte pentru fiecare corespondență corectă (0,5x17=7p.).

2. Pentru 1), se acordă 6 puncte pentru toate cele patru variante de traducere (1,5 puncte pentru fiecare variantă). Pentru 2)-4) se acordă câte două puncte. Total: 12 puncte.

3. Cele 11 puncte se acordă pentru o explicație clară, coerentă, din care rezultă clar pașii rezolvării:

– 2 puncte pentru organizarea generală a explicației

² În (2), substantivul *pisică* este numai aparent nearticulat în română, pentru că româna are o regulă care impune nearticularea substantivului după prepoziție (aici *la*), deși sensul este cel al unui substantiv articulat.

- 2 puncte pentru sistematizarea observațiilor legate de topică: dacă verbul este la trecut, obiectul direct se mută pe prima poziție; dacă propoziția este negativă, verbul se mută pe prima poziție; dacă verbul este la trecut și propoziția este negativă, topica este OVS
- 2 puncte pentru decuparea corectă a mărcilor de timp și de acord pe verb:
 - menționarea diferențelor (timpul este marcat prin prefix, iar acordul prin sufix)
 - situația specială a auxiliarului interogativ, unde ambele mărci sunt prefixate, în ordinea timp-acord
 - originea posibilităților multiple de traducere pentru 1)
- 2 puncte pentru decuparea mărcilor de caz și de număr pe substantiv
 - diferențele formale legate de contextul fonologic
 - ordinea sufixelor: caz-număr
- 1 punct pentru descrierea modului în care se realizează interogația
- 1 punct pentru descrierea sistemului de articole (și demonstrative)
- 1 punct pentru sesizarea faptului că pronumele nu variază în caz.

SUBIECT 2: YORUBA

1.

bínú = a fi foarte supărat
 àìlẹ̀yí = niciunul
 ọ̀sìwájú = a progresa
 léyì = unul
 ilẹ̀kọ̀ = școală
 ilọ = mișcare
 iyè = minte
 inú = înăuntru
 isọ̀rọ̀ = comunicare
 onígbèsè = datornic
 ara = corp
 sọ̀rọ̀ = a vorbi
 àìrìwísí = nimic de comentat
 lọ = a merge
 kíyèsára = a observa
 ìgbèsè = datorie
 ọ̀rọ̀ = cuvânt
 ìbínú = furie
 kí = a pune
 iwájú = înainte
 lógbọ̀n = înțeleptul
 nínú = stomac
 onílẹ̀kọ̀ = directorul școlii
 elẹ̀yí = cineva anume
 àìlọgbọ̀n = prostul
 ilẹ̀lú = primărie

(0,5x26 = 13 puncte)

2. oraș = ilú (se acceptă și varianta ilú)

primar = onílélú (se acceptă și varianta onílú)
 progres = ilọsíwájú
 a datora = gbèsè

(2 puncte)

3. a-i fi foame = kiyès(í)nínú

(2 puncte)

4.

PASUL 1: Grupăm structurile din limba română în verbe și substantivele corespunzătoare:

Verbe	Substantive
a vorbi	comunicare
a merge	mişcare
a fi foarte supărat	furie
a observa	(<i>observație</i>)
a progresa	(<i>progres</i>)
(<i>a datora</i>)	datorie

În yoruba putem grupa asemănător (în verbe și substantivele corespunzătoare) următoarele structuri:

Verbe	Substantive
sòrò	ìsòrò
lọ	ìlọ
bínú	ìbínú

De aici rezultă că ì- marchează corespondentul substantival al verbului.

PASUL 2: Grupăm structurile din yoruba după asemănarea formei radicalului:

ìbínú	ìsòrò	oníg̀bèsè	onílèèk̀k̀	lọ	àìlèyí	kíyèsára	lògb̀on	àìrìwísí
bínú	sòrò	ìgbèsè	ilèèk̀k̀	ìlọ	lèyì	kí	àìlògb̀on	
nínú	òrò		ilèilú	lọsíwájú	elèyí	iyè		
inú				iwájú		ara		

PASUL 3: Grupul *ìsòrò*, *sòrò*, *òrò* poate fi asociat în limba română cu un verb, un substantiv și o altă unitate minimală semantică de bază. Acest grup poate fi reprezentat de *a vorbi*, *comunicare* și *cuvânt*:

ìsòrò = comunicare

sòrò = a vorbi

òrò = cuvânt

PASUL 4: Analizând tabelul de mai sus observăm că apar două structuri legate semantic foarte evident (ceea ce ar reprezenta faptul că ar face parte dintr-o clasă lexicală asemănătoare) și trei structuri legate printr-un prefix comun, nu și printr-un radical comun. În română putem asocia foarte transparent două cuvinte *datornic* și *datorie*, iar trei cuvinte unite printr-o trăsătură ar fi *niciunul*, *nimic de comentat* și *prostul* prin trăsătura [+ negativ].

Așadar presupunem:

oníg b èsè	(persoană care are o datorie) = datornic
ìgb b èsè	(datorie) = datorie

àìl é yí	àìl ó gb ò n	àìr í wísí → [+ negativ]
l é yí	l ó gb ò n	
e l éyí		

În limba română putem asocia:

niciunul	prostul	nimic de comentat
unul	înțeleptul	
cineva anume		

De aici rezultă că:

- àì- este marca trăsăturii [+ negativ];
- àìl**é**yí = niciunul
- l**é**yí = unul;
- e**l**éyí = „unul anume” → cineva anume;
- àìl**ó**gb**ò**n = prostul
- l**ó**gb**ò**n = înțeleptul
- àìr**í**wísí = nimic de comentat
-

PASUL 5: Din observația de mai sus, *oníg**b**èsè* = persoană care are o datorie (*datornic*), putem deduce că *directorul școlii* poate fi parafrizat prin „persoana care are o școală”. Singurul cuvânt care conține segmentul *oni-* este *onilèèkó*.

De aici rezultă că: *onilèèkó* = directorul școlii
ilèèkó = școală

PASUL 6: Ce ar însemna *ilèilú*? Cuvântul *școală* poate fi descompus în „clădire/casă pentru învățat/studiu”: *ilé* + *èkó*, așa că un cuvânt care s-ar descompune asemănător ar fi *primărie* „clădire/casă pentru oraș”. Astfel, *ilèilú* = primărie, iar segmentul *ilú* = oraș.

PASUL 7: Cuvintele din limba română rămase se pot grupa semantic astfel:

Grupul A	Grupul B	Grupul C
a merge mișcare a progresa = „a merge înainte” înainte	a observa = „a pune mintea la/în corp” a pune corp minte	stomac înăuntru furie a fi foarte supărat (un sentiment puternic din interior)
↓	↓	↓
În acest grup avem un verb, o marcă substantivală <i>ì</i> și un	În acest grup trebuie să avem două segmente diferite (pentru <i>corp</i> și	În acest grup avem cuvântul care nu se descompune

cuvânt compus dintr-un verb și un cuvânt – segment diferit. Un verb și varianta lui substantivală este în yoruba în grupul: lọ = a merge ìlọ = mișcare lọsíwájú = a progresa iwájú = înainte -s(í)- = element de legătură	<i>minte</i>), un verb și cuvântul compus: iyè = minte ara = corp kí = a pune kíyèsára = a observa → „a pune mintea la/în corp” -s(í)- = element de legătură	semantic <i>înăuntru</i>, <i>stomac</i> care conține ideea de <i>înăuntru</i>, un verb și corespondentul lui substantival: ìbínú = furie bínú = a fi foarte supărat nínú = stomac inú = înăuntru

Observații importante:

- identificarea prefixelor *oní-*, *àì-*;
- vocala *i* de la începutul unui substantiv se schimbă în vocala cu ton *í* din prefixul *oní*: *i + í = í*; la fel se întâmplă și cu *kí-* + *iyè* → *í + i = í*;
- *ì* = transformă un verb în varianta lui substantivală;
- *-s(í)-* este un element de legătură care apare atunci când este vorba despre o compunere semantică; la fel ca *oní*, atunci când *s(í)* este urmat de un cuvânt cu o vocală simplă, *s(í) + iwájú* sau *s(í) + ara* → *-s(í) + -iwájú = -síwájú*, *-s(í) + -ara = -sára*;

BAREM:

1. Se acordă câte 0,5 puncte pentru fiecare corespondență corectă (0,5x26 = 13 p.);
2. Se acordă câte 0,5 puncte pentru fiecare traducere corectă (0,5x4 = 2 p.);
3. Se acordă 2 puncte pentru traducerea corectă (2p.);
4. Cele 13 puncte se acordă pentru o explicație clară, coerentă, din care rezultă clar pașii rezolvării:
 - 2 puncte pentru organizarea generală a explicației;
 - 6 puncte pentru sistematizarea grupurilor identificate (grupuri semantice – 4,5 puncte, verbe și substantive corespunzătoare – 1,5 puncte);
 - 2 puncte pentru identificarea prefixelor *oní-* (ideea de posesie), *àì-* (trăsătura [+negativ]); nu se (de)punctează (ne)identificarea mărcilor *e-* inițial și *í-* final din structurile *eléyí* și *àléláyí*;
 - 1 punct pentru identificarea transformărilor tonurilor vocalice;
 - 1 punct pentru identificarea mărcii *ì* care transformă un verb în varianta lui substantivală;
 - 1 punct pentru identificarea elementului de legătură *-s(í)-*.

SUBIECT 3: SPECTOGRAME

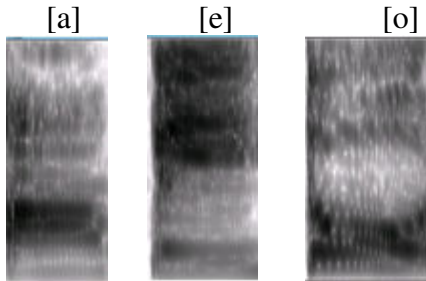
1. Imaginea 1 – *acetat*; Imaginea 2 – *ape*; Imaginea 3 – *așa*; Imaginea 4 – *acasă*; Imaginea 5 – *așadar*.
2. (A) – *asta*; (B) – *ajutor*; (C) *ace*; (D) *abate*; (E) *abată*.

Se acceptă și alte cuvinte care respectă trăsăturile sunetelor. De exemplu, în cazul cuvântului *ace* [atʃe], combinația V–C_{africată}–V este valabilă și pentru *ațe* [atse].

3. Rezolvarea acestui subiect presupune cunoștințe minime de fonetică:

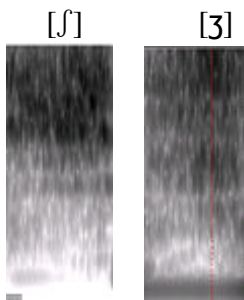
- diferența dintre consoanele ocluzive (p, b, t, d, k) și cele fricative (s, ʒ, ʃ);
- din transcrierea în alfabetul fonetic internațional, se vede că africata [tʃ] (din *acetat*, *ace*) este formată din ocluziva [t] și fricativa [ʃ];
- este de ajutor și cunoașterea faptului că p și b, respectiv t și d sunt consoane care au aceleași proprietăți articulatorii, mai puțin sonoritatea.

Vocalele sunt reprezentate sub forma unor formați (linii orizontale), a căror poziție diferă de la o vocală la alta. De exemplu:

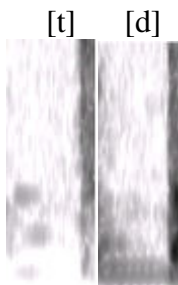

Vocala [o] este ușor de recunoscut pentru că extremitățile formațiilor sunt curbate, ceea ce se poate asocia cu trăsătura [+ labial]/[+ rotunjit] a acestei vocale.

Consoanele fricative sunt reprezentate sub forma unor fâșii hașurate vertical, mai proeminente în partea superioară.

Consoanele ocluzive, care au o durată foarte scurtă, se văd foarte șters:

Dacă se compară cele două perechi de consoane, se observă că cele sonore (d, ʒ) au în partea de jos o fâșie mai proeminentă, numită bară de sonoritate.

Sonanta [r], care este vibrantă apicală, se rostește printr-o serie de ocluzii repetate, deci arată ca o serie de ocluzive:

[r]

BAREM

1. Se acordă 2 puncte pentru fiecare corespondență corect stabilită (2x5=10 puncte).
2. Se acordă 3 puncte pentru fiecare cuvânt identificat corect (3x5=15 puncte). Se acordă punctajul complet dacă elevii identifică alte cuvinte decât cele indicate în rezolvare, cu condiția ca acestea să respecte trăsăturile de mod de articulare ale suntelor redată de spectrograme. Nu se acordă punctaj parțial.
3. Cele cinci puncte se acordă astfel:
 - 2 puncte, pentru organizarea generală a explicației (clar, schematic);
 - 2 puncte, pentru caracterizarea modului de reprezentare distinctă a vocalelor, a consoanelor fricative, a consoanelor ocluzive și a sonantei r;
 - 1 punct, pentru observarea faptului că africata [tʃ] este formată din ocluzivă [t] plus fricativă [ʃ].

Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice (fonetice), nici informațiile suplimentare, care nu au legătură cu rezolvarea subiectului.